

**GURUKUL INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY
RESEARCH JOURNAL**
Published Quarterly Issue

Sep - 2017

Issue - III

Volume - VI

ISSN No. 2394-8426

UGC Approved Journal Sr. No. 48455

International Impact Factor 3.325

-: Publisher By :-

Gurukul International Multidisciplinary Research Journal

ISSN 2394-8426 with International Impact Factor 3.325 | UGC Approved Journal Sr. No. 48455

Online Available At : www.gurukuljournal.com

	Of Shakespeare		
20	Impact Of Big Data On Social Media	Sadia Parvez	101-106
21	Total Quality Management (TQM) In Teacher Education	Dr Shashikant Yadav	107-110
22	Evaluation Of Soil Samples From Different Areas Of Chandrapur (M.S.)	V. D. Umare	111-115
23	Employment Opportunity Through SGSY-Shgs In West Bengal With Special Reference To Purba Medinipur District	Dr. Swapan Kumar Barman	116-120
24	Teaching And Learning English Language Through Literature: The Case Of Teaching English In The Under Graduate Level In Yemen	Mr. Hussein Ahmed Abdo Rajhy	121-126
25	The Relationship Between Knowledge Economy And Human Resources Development	Mr. Sultan Mohammed Gaber Abohadi & Dr. Ganesh V. Shetkar	127-132
26	To Study Of Myopic Visually Handicapped Adolescent. Regarding Intelligence And Acedemic Achievements	Dr. S.P. Lohi (Rokde)	133-136
27	Women's Work Participation And Empowerment- An Analysis	Ankita Tripathi	137-143
✓28	शिक्षक- प्रशिक्षणातील 'आंतरवासिता' प्रात्यक्षिक अंमलबजावणीचा अभ्यास	डॉ. विजया पाटील	144-149
29	Financial Inclusion In India: Problems And Prospects	Dr. Inderjit Singh	150-160
30	अंबाजोगाई तालुक्यातील दारिद्र्य रेषेखाली येणाऱ्या कुटूंबातील विद्यार्थ्यांना शिक्षणात येणाऱ्या समस्यांचा अभ्यास	गित्ते त्रिंबक गोंविद & डॉ. अंधारे एस.जी	161-163
31	एल. आय. सी. काळाची गरज	डॉ. के. बी. मोहरीर & सुमिता एस. चिटमलवार	164-168
32	सार्वजनिक आरोग्य : एक अभ्यास	सोनल फुलसिंग जाधव & मधुकर पिराजी शेळके	169-173
33	कृषी क्षेत्रातील माहिती व दळणळण तंत्रज्ञानाच्या (आय.सी.टी.) वापराचे महत्त्व : एक अभ्यास	प्रविण साहेबराव शिंगणे	174-179
34	Entrepreneurship Development In India	Prof. Dr. Sunil G. Naranje	180-183
35	गडचिरोली जिल्ह्यातील वरिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षकांची राजकीय जागृती	भगवान व्ही. धोटे	184-187
36	भारतीय समाज जात आणि लिंग विषयक असमानता	प्रा. सुधाकर माटे	188-190

शिक्षक- प्रशिक्षणातील 'आंतरवासिता' प्रात्यक्षिक अंमलबजावणीचा अभ्यास

डॉ. विजया पाटील
शिक्षणशास्त्र विद्यासंकुल,
वाय.सी.एम.ओ.यु. नाशिक.

सारांश :

शिक्षक- प्रशिक्षण राष्ट्रीय परिषदेने २०१४ च्या धोरणानुसार बी. एड. शिक्षणक्रम २ वर्षांचा केलेला असून त्यात एकूण २० आठवड्यांची 'आंतरवासिता' प्रात्यक्षिक देण्यात आलेले आहे. सेवापूर्व शिक्षण प्रशिक्षणात छात्राध्यापक शाळांमध्ये आपला व्यावसायिक विकास करतात. ह्या व्यावसायिक विकास करतात. ह्या व्यावसायिक विकासात अध्यापन, विविध उपक्रम, सहशालेय कार्यक्रम, प्रशासकीय कामे, समाजभिमुख कृतींचा समावेश होतो. छात्राध्यापकाची 'संपूर्ण शिक्षक' बनण्याची प्रक्रिया आहे. १९१५-१७ ह्या पहिल्या तुकडीचे 'आंतरवासिता' हे प्रात्यक्षिक पूर्ण झालेले आहे. संशोधिकेने एका बी.एड. महाविद्यालयातील छात्राध्यापक संरचित मुलाखती केल्या आणि छात्राध्यापकांना ह्या प्रत्याक्षिकामध्ये येणाऱ्या अडचणी आणि स्वतःमध्ये झालेले बदल ह्या विषयीचे सर्वेक्षण पद्धतीने माहिती गोळा केली आणि त्या माहितीबद्दल आलेले निष्कर्ष, शिफारसी प्रस्तुत संशोधन पेपरमध्ये सुचविण्यात आलेल्या आहेत.

0.१ प्रास्ताविक

शिक्षक प्रशिक्षण राष्ट्रीय परिषद (National council of teacher Education) च्या २०१४ च्या धोरणानुसार पारंपरिक विद्यापीठात दोन वर्षांचा बी.एड. शिक्षणक्रम करण्यात आला आहे. ह्या दोन वर्षांच्या कालावधीत सैद्धांतिक व प्रात्यक्षिक भागातही बदल करण्यात आलेला आहेत. क्षेत्रीय अनुभव देण्याच्या उद्देशाने नव्यानेच शालेय आंतरवासिता (School Internship) चा समावेश करण्यात आलेला आहे.

School Intership would be a part of the board curricular area of engemet with the field and shall be designed lead to the development of the broad repertoire of perspectives professional capacities teacher sensibilities and skills (NCTE, २०१४).

नवीन अभ्यासक्रमानुसार विद्यार्थी आणि शाळा यांच्यात सततचा संपर्क व सातत्यपूर्ण व सर्वसमावेशक मुल्यमापनाचा अपेक्षित आहे. ह्या प्रात्यक्षिकासाठी पहिल्या वर्षी चार आठवड्यांचा आणि दुसऱ्या वर्षी १६ आठवड्यांचा आंतरवासितेच्या कालावधी दिलेला आहे. शिक्षक-प्रशिक्षणार्थीना उच्च प्राथमिक (इ.६वी- ८ वी) माध्यमिक (इ.९वी - १० वी) ह्या दोन स्तरावर आंतरवासिता पूर्ण करणे अपेक्षित आहे. शिक्षक-प्रशिक्षणार्थीना पद्धतशीर पर्यवेक्षितआधारासहित शालेय स्तरावर अध्यापनाची संधी उपलब्ध करून देणे, आणि शालेय स्तरावरील शिक्षकांकडून प्रत्याभरण घेणे अपेक्षित आहे. आंतरवासिता कार्यक्रमांमध्ये सराव पाठाव्यतिरिक्त सुरवातीला शाळेतील शिक्षकांचे अध्यापनाचे निरीक्षण एक आठवडा करणे, सहध्यायीच्या पाठांचे निरीक्षण, शिक्षकांचे निरीक्षण आणि सराव पाठांचे शिक्षक -प्रशिक्षकांकडून निरीक्षण ह्यासारख्या कृतींचा समावेश आहे.

१.१ आंतरवासिता स्वरूप :